

המוסד לביטוח לאומי
מינהל הביטוח והגבייה
אגף הביטוח והבריאות
תחום ביטוח

שד' ויצמן 13,
ירושלים 91909
טל. 02-6709995
פקס. 02-5001168

י"ב בטבת תשס"ג

17 דצמבר 2002

חוזר כללי: 288/02
חוזר ביטוח /1294
חוזר מעסיקים/1407

אל :
מנהלי סניפים
מנהלי תחום ביטוח
וגבייה
מנהלי סניפי משנה

נושא: קביעת מעמד
הנדון : מעמד מבוטח היוצא לשנת שבתון בחו"ל

1. כללי:

1.1 עד כה ראינו מבוטחים שיצאו לשנת שבתון בחו"ל כאחד מהשניים הבאים:

א. כעובד שכיר – למי שמענק השבתון והכנסותיו במהלך התקופה כולה או מקצתה היו חייבים בתשלום דמי ביטוח.

במקרים אלה שילם המעביד את דמי הביטוח עבור העובד והוא היה מכוסה גם לענף נפגעי עבודה.

ב. כעובד בחופשה ללא תשלום – כאשר מענק השבתון הוכר כולו כהוצאה והיה פטור מתשלום מס הכנסה. במקרה כזה חוייב המעביד בעבור החודשיים הראשונים בלבד, ואילו העובד חוייב בדמי ביטוח בעד עצמו בעבור יתר התקופה.

במקרה זה לא היה המבוטח מכוסה לענף נפגעי עבודה.

1.2 בית הדין הארצי בחן זאת ובפס"ד המוסד נגד פיזנטי (עב"ל 82/96) שדן במעמדו של מרצה בכיר בטכניון שיצא לשנת שבתון בחו"ל ובמהלכה נפגע בתאונה, נקבע שיש לראותו כעובד שכיר שמעבידו חייב בתשלום דמי ביטוח בעבורו.

חוזר זה יפרט את אופן הטיפול במבוטח כנ"ל.

2. הגדרות:

עובד בשנת שבתון בחו"ל – במסגרת הסכמי עבודה זכאים חברי הסגל האקדמי של המוסדות להשכלה גבוהה בארץ, עובדי מחקר ברפא"ל, ועוד אחרים שמתקיימים בהם תנאי שנת שבתון.

שנת שבתון – חופשת שבתון, בדרך כלל למשך שנה, לשם עבודת מחקר או השתלמות מדעית, בכפוף לאישור ועדת חופשות של המוסד בו הוא מועסק.

שהייה בחו"ל – לצורך חופשת שבתון.

3. פסיקת בית הדין

בית הדין קבע שאין זה סביר שמי שהכנסתו חייבת ניכוי מס במקור יחשב כ"עובד" ומי שהכנסתו אינה מגיעה לתקרת החיוב בניכוי מס במקור יחשב כמי שנמצא בחופשה ללא תשלום ואינו מבוטח כעובד שכיר.

התייחסות שונה לשני מבוטחים השוהים בחו"ל לאותה מטרה רק בגין העובדה שמענק השבתון של אחד גבוה משל השני, אינה הגיונית, שרירותית ופוגעת בעקרון השיוויון.

לפיכך, קבע ביה"ד כי יש לראות במבוטח בשנת שבתון בחו"ל, עובד שכיר עם כל המשתמע מכך.

4. אופן הטיפול במבוטח היוצא לשנת שבתון לחו"ל

א. עובד היוצא לשנת "שבתון" בחו"ל ימשיך להיות עובד שכיר בכל תקופת שהותו בשבתון בחו"ל.

ב. תשלומים שניתנו לחבר סגל אקדמי בתקופת ה"שבתון" שהוכרו כהוצאה במס הכנסה לא יחוייבו בדמי ביטוח.

ג. תשלום שלא הותר כהוצאה במס הכנסה יחויב כשכר עבודה ויחולק במספר החודשים בהם נמצא העובד ב"שבתון" בחו"ל והמנה שתקבל תהווה את הבסיס לחישוב השכר החודשי החייב בתשלום דמי הביטוח.

ד. במידה והשכר החודשי שיתקבל עפ"י האמור לעיל, יהיה נמוך משכר המינימום או שכל המענק יותר בניכוי, יחוייב המעביד לשלם דמי ביטוח לפי שכר המינימום.

- ה. העובד יתבקש להמציא מראש, טרם יציאתו לשבתון, אישור על יציאתו לשנת השבתון בחו"ל ואישור על ההוצאות שהותרו בניכוי במס הכנסה, זאת על מנת לקבוע את השכר החודשי החייב בדמי ביטוח, ולמנוע אפשרות לשנות את ההוצאות שהותרו בניכוי לאחר קרות תאונת עבודה.
- ו. ההזנה תתבצע במערכת "מבוטח" במסך עיסוקים – 131, הקשת עיסוק עובד, בשדה "מעמד מיוחד" – הגעה ל"עובד בשנת שבתון בחו"ל".
- ז. במקביל, יש לרשום נערה במסך לבן – 120 : "יוצא לשבתון בחו"ל".
- ח. הדיווח והתשלום יתבצעו בטופס 102. תחום ביטוח מעסיקים, יפנה בכתב למוסדות להשכלה גבוהה ולכל המעסיקים הפוטנציאליים בנדון, אשר יבהיר את השינוי במעמדו של מי ששוהה בחו"ל בשנת "שבתון".
5. מבוטח כזה יחשב כעובד שכיר לכל דבר ועניין לרבות כיסוי בביטוח נפגעי עבודה.
6. יודגש כי לא חל שינוי במעמד של מורים בשנת "השתלמות" (המורים זכאים לשנת השתלמות אחת לתקופה מסויימת). המורים/ות ימשיכו להיות מבוטחים כעובדים השוהים בחופשה ללא תשלום עם כל המשתמע מכך.
7. תוקף חוזר זה הוא מיום 1.1.2003 לענין גביית דמי ביטוח והוא מבטל את האמור בחוזר ביטוח מספר 163 "עובד השוהה בשנת שבתון" מיום 30.05.83.
- במקרה בו מוגשת תביעה לפגיעה בעבודה ע"י עובד בשנת שבתון בחו"ל בגין פגיעה בתקופה שקדמה לפרסום החוזר – יש להעבירה למשרד הראשי לבדיקה באם ניתן להחיל על המבוטח את פס"ד פיזנטי.

נא הביאו תוכן החוזר לידיעת כל העובדים.

**בברכה,
מינהל הביטוח והגביה**